

1919/41
Képesítőből

Ara 30 fillér.

TIZENHETEDIK ÉVFOLYAM.

I. SZÁM.

SZERDA, 1919. JANUÁR 1.

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKRE: EGY ÓRA 5 K., NEGYEDÉVRE 15 K., FÉLÉVRE 30 K., EGÉSZ ÉVRE 60 K. EGYES SZÁM 20 FILLÉR, VASÁRNAP-30 FILLÉR.

POLITIKAI LAP.

FELFŐLŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNY
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 4.

1919.

Debrecen, december 31.

Boldog új esztendőt szoktak az emberek kívánni egymásnak ezen a napon. Megteszik most is, megszokták a régi boldog időkben. — Pedig a most beköszöntő új esztendővel nem merünk boldogságot remélni. Nincs mit várunk tőle. Jön, mert jönnie kell és magában hozza az eseményeket, amelyeknek szintén megváltoztathatatlanul jönniök kell. Fekete évet várunk. Az új év bölcsőjénél, ha látunk valamit, úgy azok Dante szavai, amelyeket a pokol bejárata fölé írt: *Lasciate ogni speranza! Uagyjatok kiem minden reményt!*

Mi is lerakjuk reményseink terhét. — Majd egyszer, ha megjártuk a poklot, annak minden kínszenvedését, talán akkor majd, valamikor újra kiérünk a poklok kapujához, fölvehetjük a tarisznyánkat, amelyben soványan, ösztövéren, fázósan, félve húzódnak meg apró reményseink.

Amikor megindult ez a vérzivatar, amikor még az átkozott 1914. évet bucsuztattuk, akkor még duzzadó reményekkel köszöntöttük az ifjú 1915-öt. Akkor még megerősödött, boldog, büszke magyarok voltunk, volt Magyarországnak, amelynek jövőjét színes reményeink napsugaraival rajzoltunk ki széppé, ragyogóvá, holdgáttá. Azóta a vértenger hullámai átcsaptak a fejünk fölé és a vérzivatar és vérhullámok letördelték e reményeknek minden bimbóját, elmosták minden színét, elhomályosították minden fényét, ragyogását.

1919. Mit várunk tőle? Látnak a multat, látjuk a jelent és sejtjük a jövőt. Kívánhatunk-e valamitettől az évtől ezek után? Van-e olyan jó, amit hozhatna nekünk? Nekünk, akiket letiport a sors a porba, megalázott és véresre korbácsolt s akik fölött most is suhog az ostor és véresre marcangolt testünkre lecsap újra és újra és kihasít egy-egy darabot a bőrünkéből, a húsunkból. Mit várunk, mit kérünk e sorstól, amelyet holnaptól kezdve 1919-nek hívunk és írunk?

Nincs mit kérünk. De meg elhozza magától is azt, amit el kell fogadnunk. Elhozza a fekete bizonyosságot. Ami tavaly fényes, veszedelmes volt, az idén súlyos valósággá válik. Most már bizonyosan fogjuk tudni, hogy hogyan darabolnak szét, ki mit szed el tőlünk, ki mennyire volt éhes reánk s éhségét mennyivel lehetett vagy kellett lecsillapítani. Előttünk áll majd a bizonyosság, hogy mi volt a miénk, mi maradt meg, mit kell még megfizetnünk a nagy-nagy fizetések után.

Ezt hozza az új év, az 1919. Csupa fekete

szín, fekete hangulat, fájó érzés, keserűség. — Ebbé a hangulatba sóhajtsuk most bele: Boldog új évet!? Lehet ebben boldogság? Tudunk-e az idén!

másul vesszük, hogy eljött, hogy itt van, mert nem tehetünk egyebet. De üdvözlölni? Hagynunk-e az idén!

Meghíusult bolsevik puccs a budapesti kaszárnyákban

Festetich hadügyminiszter megcáfoja az ellene koholt rágalmat

Budapesti tudósítónk táviratozza:

A csekély száma, de annál mozgékonyabb és agitációs eszközeiben éppen nem válogatós *budapesti kommunista párt* ma délelőtt felakarta *lázítani a budapesti helyőrséget*. Az 1-es honvédeket és a volt 32-eseket Kun Béla, a párt vezére, a fegyelem fölborítására akarta felbujtani és azzal próbálta felizgatni a katonákat, hogy a hadügyminiszter ellensége a forradalomnak. *A puccs azonban nem sikerült*. Mindössze annyit tudtak elérni a bolsevikiek, hogy a honvédeket, akik között tényleg van mintegy 600 hívük, a rendőrök elleni támadásra használhatták föl, a 32-eseknél azonban póruljártak, sőt a 32-esek elfogták a bolsevik vezetőt.

A meghíusult bolsevik puccs, amely egész nap őrjáti izgalomban tartotta a főváros közönségét, alkalmat adott *Festetich Sándor* grófnak, az új hadügyminiszternek arra, hogy megcáfozza az ellene szórt rágalmat és *hitvallást tegyen demokrata érzelmeiről*.

A bolsevikiek mozgalma a következőképpen folyt le:

A kommunista vezér a honvédkaszárnyában

Ma délelőtt 10 óra tájban a népligeti 1-es honvédlaktanyában megjelent Kun Béla, a magyarországi kommunista párt vezére, nagy csapat tengerész-nemzetőr kíséretében, amely az ő testőrgárdáját alkotta. A kaszárnya udvarán agitációs beszédet intézett a katonákhoz, akiket felszólított, hogy *csapják el tisztjelket*, mert azok az ő ellenségeik, mert azok a legénység gyilkosai, majd felszólította a katonákat, hogy ne engedelmesskedjenek annak a hadügyminiszteri rendeletnek, amely a két legfiatalabb korosztály leszerelését rendeli el. — Ezután *ócsarolta a szociáldemokrata pártot*, hogy elárulta a szociálistizmus eszméjét és felszólította a katonákat, hogy *csatlakozzanak a kommunista párthoz*.

A beszéd közben a második emeletről hirtelen *lövés dördült el*. Hogy ki tette a lövést nem tudják. A katonák erre fegyvereikért szaladtak és pillanatok alatt eszeveszett lövöldözés kezdődött az udvaron, amely negyedóra hosszat tartott és amelynek állítólag két-három halottja és több sebesültje volt. A legénység két pártra szakadt. Az egyik párt, a bolsevikiek, mintegy 500-600-an kivonultak a kaszárnyából és körülötte helyezkedtek el. — Közben a legénység bizalmi férfiai telefonon értesítették a hadügyminisztériumot és a főkapitányságot, amely riadóval az egész karhatalmat mozgósította. A karhatalmi kirendeltség kivonult a Népligetbe és elhelyezkedett a laktanya körül. *A katonák a hadügyminisztérium elé akartak vonulni, hogy Festetich Sándor gróf hadügyminisztert lemondásra bírják*. Később az a hír terjedt el köztük, hogy a rendőrök le akarják fegyverezni őket. *A katonák erre megtámadták a rendőröket*, két teherautójukat elfoglalták és a népligeti vitorony felé szorították a rendőröket.

Közben megérkezett a laktanyába Pogány József dr. kormánybiztos, a katonatanács elnöke, aki *Rojkó* ezredparancsnokkal nyugalomra és engedelmisségre szólította fel a katonaságot. A kormánybiztos megmagyarázta a legénységnek, hogy *a hadügyminiszternek nincsenek ellenforradalmi érzelmei*, majd azt fetegette előttük, hogy ma, amikor a famcia katonák szállják meg a fővárost, a fegyveres felvonulás olyan látszatot keltene, mintha a főváros legénysége fegyverrel akarna ellenállni.

A 32-esek ellogják a kommunista vezetőt

A kormánybiztos beszédére a legénység egyrésze visszavonult, a másik része azonban annál hangosabban követelte a várba való felvonulást, Kun Béla ezalatt a nagy kavargásban eltűnt és átment a Mária Terézia-lakta-

URANIA Január 1-2 SZERDA CSÜTÖRTÖK	AZ EZREDES 4. felvonásban	APOLLO Január 1-2 SZERDA CSÜTÖRTÖK	A MARTIR Népszínház Recestra Népszínház	Arany Bika mozi Január 1-2 SZERDA CSÜTÖRTÖK	UTOLSÓ PERCBEN Gönczy Árpád 4. felvonásban	ELSŐ KERESÉT Vígjáték, 2 felvonásban	Szerelmes órák Vígjáték, 2 felvonásban
--	-------------------------------------	--	---	---	--	--	--

Előfizetési ár helyben és vidékre: egy óra 5 k., negyedévre 15 k., fél évre 30 k., egész évre 60 k. Egyes szám 20 fillér, vasárnap-30 fillér.

nyába a 32-esekhez. Itt két altiszt, Moravek és Boros szakaszvezetők már előzőleg összegyűjtötték a legénységet és izgató beszédben a kommunistákhoz való csatlakozásra szólították fel. Ezalatt megjelent a kaszárnyában Kun Béla, de meglepetés érte, mert a legénység lehurrogta. A katonák körülvették Kun Bélát, foglyuknak nyilvánították és csak a bizalmi férfiak mentették meg a bolsevik vezért az ültelgeléstől. Letartóztatták Moravek szakaszvezetőt is, míg Boros szakaszvezetőnek sikerült elmenekülni.

Az 1-es honvéddalvezető bolsevik legénysége, amikor Kun Béla elfogatásáról értesült, elhatározta, hogy megostromolja a 32-es kaszárnyát és kiszabadítja Kun Bélát. A bolsevik honvédek benyomultak a laktanya fegyvertárába, és gépfegyverekkel és kézigranátokkal felszerelve 600-an a 32-es laktanya elé vonultak. A rendőri készenlét meg akarta védelmezni a fegyvertárat, de a katonák lövéddel fogadták őket, melyet a rendőrök nem viszonoztak. A rendőrség, hogy a várba való felvonulást megakadályozza, a Lánchíd hidőjét és a Ferenc József-teret karhatalmi csapatával, 150 emberrel és 16 gépfegyverrel megszállta. A hadügyminisztérium épületének védelmére határrendőrségi csapatokat küldtek és készenlétét küldték az Óbudán elhelyezett munitió készlet őrzésére is.

Közben az 1-es honvédek megérkeztek a Mária Terézia laktanyába és csatlakozásra szólították fel a 32-eseket, ezek azonban kijelentették, hogy *semmitse kommünista agitációra nem kaphatók*, ha tüntetni akarnak, a mire szerintük nincs ok, legfeljebb fegyver nélkül részt vesznek a menetben. Erre az 1-es honvédek elálltak tüntetési szándékuktól és lassan oszladozni kezdtek. Mindössze 50—60 ember maradt együtt, ezek felültek a teherautókról és bejárták a Nagykörut és a Rákócintat.

Később megjelent a Mária Terézia-laktanyában Pogány József kormánybiztos, aki szabadon bocsátotta Kun Bélát.

Déután 3 órakor helyreállt a rend a laktanyákban.

A hadügyminiszter az Üllői-uti laktanyában lefolyt események folytán elrendelte a hadbírói vizsgálatot annak megállapítására, hogy kinek a parancsára történtek a lövések.

Dietz Károly főkapitány a hadügyminisztérium felszólítására érintkezésbe lépett Vyx alezredessel, a francia katonai különítmény főnökével, hogy szükség esetén a megszálló csapatokat rendelje ki a további zavargások elhajtására.

Kévéssel azután, hogy a honvédek eltávolították az Üllői-uti kaszárnyából, mintegy 80—100 főnyi bolsevik honvéd csapat az 1-es laktanyából tüntető utra indult.

— Le Fesztich-csel! Le a grófokkal! Éljen a kommünista köztársaság! kiáltásokkal vonultak végig a Nagyköruton. A nyugati pályaudvar előtt Vágó József, a kommünista párt kiküldöttje felszólította őket, hogy tartásuk magukat a kommünista párt rendelkezéseire és most hagyjanak fel a még korai forradalmi puccsal. A honvédek erre a Radetzky-kaszárnyába vonultak, hol gyűlést tartottak.

Fesztich hadügyminiszter nyilatkozik a rágalomokról és a népbadseregről

A Pol. Hir. jelenti:

Fesztich Sándor gróf hadügyminiszter ma este a tengerész-nemzetőrség bizalmi tanácsának küldöttségét fogadta, Fényes László

kormánybiztos társaságában. A küldöttség előtt a hadügyminiszter a következőket mondotta:

— Azért kérétem a bizalmi tanács tagjait magamhoz, hogy tisztázzak bizonyos félreértéseket, melyek a laktanyákban velem kapcsolatban indokolatlanul keletkeztek. Azt a hírt terjesztették rólam, hogy én az ellenforradalom embere vagyok. Ez a leggaládabb és egyben a legnevetségesebb rágalom. Reakciós ember nem foglalhatna helyet a forradalmi kormányban. A katonák száza és ezrei, akiknek sorsában osztoztam a háboruban, ismernek engem. A 17-ik honvéddalvezetőnek sok ezer katonája, akikkel együtt voltam a háboruban és sokan az 1. honvéddalvezetőből is nagyon jól tudják, hogy én voltam az az ember, aki a régi osztrák-magyar hadseregben jóformán egyedül mindig nyíltan küzdöttem a régi rendszer, az embertelenség, a brutalitás ellen. Éljéletemet és nappalomomat a legénységnek szenteltem, amely ezért teljes bizalmával ajándékozott meg. Négy és fél ezren kereszttel egyetlenegy embert meg nem büntettem és sohasem történt meg, hogy egyetlen ember is ne fogadta volna meg szavamat és parancsomat. Nehéz helyzetekben meghatározó volt a ragaszkodásnak sok-sok jele, melyet velem szemben a legénység tanúsított. Mindezt azért tartottam szükségesnek elmondani, hogy önök ítszákban legyenek azzal, hogy amikor a mai szituációban vállalkoztam a hadügyminiszterségre, ezt csak azért mertem megtenni, mert én a nép embere vagyok, akivel szemben a legénység a háború alatt is a legnagyobb bizalommal viseltetett.

A másik híresztelés, hogy én a bizalmi férti rendszer ellen vagyok, szintén merő hazugság. Kereken kijelentem, hogy én is annak a rendeletnek alapján állok, melyet hivatali elődöm a bizalmiférti rendszerre nézve kiadott. Egy demokratikus népbadsereget csak demokratikus formában, demokratikus módon lehet szervezni. A régi rendszernek örökre el kell pusztulnia, hogy annak feltámadása soha ne következhesse.

A két fiatalabb korosztály elbocsátása miatt is hallatszottak elégedetlenkedő hangok. Ezt a rendeletet nem én adtam ki, sőt nem is az előző hadügyminiszter, hanem az egész kormány. A két fiatal korosztály leszerelése azért történt, mert a fegyverszüneti szerződés értelmében egyetlen katonája sem szabad nekünk többet fegyverben tartanunk, mint a menyi abban élő van írva.

Azt is mondták, hogy a proletár érdekeket nem fogom kellően megérteni és védeni. Kijelentem, hogy mélyen átérzem a proletáriátus helyzetét és érdekeit. Fiatal korom óta ismerem a városi és falusi proletáriátust, foglalkoztam ezekkel a kérdésekkel. A magyar proletárság bennem önzetlen védőre és megértő támogatóra fog találni. Kijelentem, hogy bármikor, bármiben fordul hozzám a proletár hadsereg, gyakorlati intézkedésekkel fogom megbizonyítani mindazt, amit itt mondtam, mert én nem akarok mást, mint a legénység javát.

A miniszter szavait a küldöttség látható meglepéssel és örömmel fogadta, aminek szónokuk azonnal kifejezést adott. A szónok kijelentete, hogy a két fiatal korosztály elbocsátása miatt az elégedetlenség nem is náluk, hanem a hadihajósoknál keletkezett, ahol egy rendeletéről beszéltek, mely szerint már január 5-én a többi korosztályt is haza bocsátják. — Fesztich miniszter a nemzetőrség kormánybiztosával, Fényes Lászlóval egyetértőleg ki-

jelentete, hogy a két fiatal korosztályból mindenkit el fognak helyezni vagy a tengerész-nemzetőrségnél, vagy a népőrségnél, vagy a vidéki karhatalmáknál, hogy senki se maradjon kenyér nélkül. A küldöttség ezt a kijelentést is örömmel vette tudomásul.

Hangsúlyozta a hadügyminiszter azt is, hogy amikor arról beszél, hogy a hadseregnek egyedül a kormány rendelkezésére kell állnia, ezt úgy értelmézi, hogy amíg ő a hadügyminiszteri székben ül, ezt a hadsereget nem használhatja fel sem a reakció, sem egyik vagy másik polgári párt a szociáldemokrácia letörésére.

A küldöttség tagjai végül hangsúlyozták, hogy ők feltétlen rendet és nyugalmat akarnak és egyáltalán nem helyeslik a felforgató elemek mai mozgódását; tisztára véletlen, hogy az előbb ismertetett mozgalom egybeesik a honvéd laktanyában lefolyt eseményekkel, a melyekkel ők nem azonosítják magukat.

A fiatalabb korosztálybeli katonák munkához jutnak

A Pol. Hir. jelenti: A hadügyminisztérium elrendelte, hogy a most szabadságot 1899. és 1900. évben született legénységi egyéneket az üzemük folytatására kötelezett vállalatok régi munkahelyükre visszafogadják. A visszafogadás napiától számukra rendkívüli pénzsegély jár.

A debreceni hadirokkantak, özvegyek és árvák szervezkedése

Dolgozni akarnak a félkaruak és a békák

A debreceni hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvák is szervezkedtek. Ez a szervezkedés a mai időkben talán a legjogosultabb. — A hatalom nagyon könnyen elfeledkezik azokról, kiket céljai elérésében nyomorékká tett, kiktől a hitvest, az apát a kenyérkereső családfenntartót elrabolta. Távolról sem akarjuk a népkormányt felelőssé tenni azért, hogy még nem hozta helyre a régi rezsim bűneit, hogy még nem tudta orvosolni a háború élő áldozatainak elkövetett sérelmeket, jogtalanságokat. Hiszen a karácsonyi 150—100—50 koronás segéllyel is megmutatta, hogy szíven viseli ügyüket, de kilátásba is helyezte, hogy ez csak a kezdete azon intézkedéseknek, melyek a hadirokkantak, hadiözvegyek és árvák sorsát elviselhetővé akarja tenni. De ki tudja mit rejt az idők méhe? ...

Azán az államnak sokégetően sürgős teendője van. Itt már igazán segítségül kell sietni a társadalomnak is.

Minden ép embernek azzal a gondolatokkal kell ránézni ezekre az ártatlan áldozatokra, hogy talán ő helyette szenvedett, ő helyette vesztette el testi épségét, viseli az özvegyi fátyolt, nem éri az apai szeretet édes melegét.

Nem kérnek ők alamizsnát. Meggyöngyült erővel, félkarral, békán is dolgozni akarnak. Csak azt kérik s erre vérteljesen jogosultak is van, hogy a munkaadó — legyen az állam, törvényhatóság, magános vállalkozó, vagy bármely más munkaadó — elsősorban a rokkantat, hadiözvegyet alkalmazzon mindazon munkákra, melyet ők is el tudnak végezni. — Minden tanítvány legyen méltányos a hadiárváknak aapítvánnyal való ellátásban. Iparos kereskedő ha tanulót fogad s egy hadiárva is jelentkezik, egyen annak apja helyett apja. Hány gyermektelen házaspár pazarolja szeretét macskákra, ölebekre. Nem hallják a hadiárvák sirását? Nem látják éhezésüket, didergésüket? Nem jut eszükbe, hogy ezek nélkülözik a családi tüzhely békés melegét, ruhát talán a kenyeret is? Nem gondolnak a késő vénségre, mikor gyámolra eszorulnak s szeretetért szeretetet, kenyér helyett kenyeret kapnának.

A hadirokkantak hadiözvegyek és hadiár-

vák debreceni egyesülete mindezeket a kérdéseket meg akarja oldani. Biztosar számít a társadalom erélyes támogatására. Már javában folynak a jelentkezések. Sajnos, alig győzik összeírni azokat, kik tagul jelentkeznek, oly sokan vannak. De ezen humánus egyesületbe nemcsak rendes, hanem alapító pártoló tagok is beléphetnek.

Valóban néhány korona tagsági díjjal életképessé tehetik az egyesületet, hogy a megalakuló költségeit fedezhesse, tagjai pillanatnyi nyomorán enyhítsen s megfelelő kenyérkeresethez juttassa őket. Nagyobb erkölcsi testületek, vállalatok, jótékony egyesületek 500 korona egyszeri lefizetésével alapító tagok lehetnek. De a vagyonosabb polgárok támogatására is számít az egyesület. A pártoló tagoknak 5 évig évenként 20 koronát kell fizetniük.

A szociáldemokrata párt már is felkarolta az egyesületet. Rendelkezésekre bocsátotta Kossuth-u. 11. sz. alatti helyiségét fűtéssel, világítással. De bízunk benne, hogy a többi politikai pártok is megértéssel viseltetnek irántuk és nem mulasztanak el semmit, mivel érdekeiket előmozdíthatják.

De itt nem is szabad sem vallás, sem párt sem osztály különbséget nézni. A rettenetes világháború minden osztály fiait egyenlően súlytotta. Mindnyájunk védelmében vesztettek, mindnyájunknak egynek kell lenniük támogatásukba.

Tudjuk, hogy Debrecen népének érző szíve van. Karója fel hát igazi emberi szeretettel a hadirokkantak, hadiözvegyek és árvák ügyét! Támogassa őket mindenki a maga módja szerint! Nincs joga élni sem annak, ki eféledkezik azokról, kiknek értük védelmükben lettkeserves az élet!

A megszállt területek

Az idegen csapatok inváziója

A hadügyminisztérium sajtóosztálya az ország területén álló idegen csapatok helyzetéről jelenti:

A helyzet változatlan.

Nagyvárad a rend fenntartásával veszi elejét a megszállásnak

Nagyváradról táviratozzák: Mint ismeretes, Berthelot tábornok, a keleti francia haderők főparancsnoka, azt az ígéretet tette, hogy Nagyvárad megszállása csak rendbontás esetén következik be. A rendőrség most elrendelte az összes mulatóhelyek és kabarék bezárását, csak a színházak és a mozik játszhatnak. A határozatot felelősségre való tekintet nélkül rögtön végrehajták. A rendelkezés megalkotása szerint preventív intézkedésekkel kell megakadályozni minden olyan tény, amelynek esetleges beállítása alkalmas jogcímet szolgáltatna a megszállás elrendelésére.

Lukács Ödön főjegyzőnél, a közlélmzési hivatal vezetőjénél megjelent Dészán Miklós és közölte, hogy őt az erdélyi román kormány Bihar megye és Nagyvárad közlélmzési kormánybiztosává nevezte ki és adatokat kért a készletekről, az ellátatlanok számáról és a szükséglet fokról. Dészán táviratban közölte információit a nagyszzebeni kormánnyal.

Szerbek és románok viszálja a Bánátban

A karánsebesi püspököt a szerbek a rendőrségre idézték

Karánsebesről jelentik: Pénteken keresztül utazott itt Berthelot francia tábornok, akit természetesen a románok ünnepélyesen fogadtak. A vasúti állomáson megjelent a román nemzeti tanács Christea Miron püspök vezetésével, aki csak a napok-

ban érkezett haza Bukarestből, ahol megígérték neki, hogy Románia hercegprimása lesz. A román gárda is kivonult Tirzeu őrnagy vezetésével. A román intelligencia teljes számmal megjelent s zászlódszben volt az egész város. A fogadtatás után a közönség román dalokat énekelve, bevonult a városba és a román népbank épülete előtt tüntetett Nagyrománia mellett. A szerbek fegyverrel oszlatták szét őket. Néhány óra múlva a szerb csapatok parancsnoka beidézte a rendőrségre Christea Miron püspököt, továbbá Gidiu esperest és Tirzeu őrnagyot. A püspöknek tudomására adták, hogy tilos dolgot cselekedett, amikor megengedte, hogy a püspöki nyomda és könyvkereskedés kirakatában Nagyrománia térképe és zászlók voltak, holott a románok és szerbek megállapodása értelmében egyetlen nemzet lobogóit sem szabad használni. A beidézettekkel jegyzőkönyvet vettek fel és azután elbocsátották őket. Négy román gárdistát letartóztattak és elvitték őket Lugosra, ahonnan aztán Belgrádba szállították őket: közöttük két tanító van. A városban nagy izgalom uralkodik és a katonai parancsnok, tekintettel a fegyveres erő csekély voltára, a környékbeli esendőroket is bevonta Karánsebesre.

A román szociálisták Erdély elszakítása ellen

Budapesti tudósítónk táviratozza: A gyulafehérvári román nemzetgyűlés határozata nagy elégedetlenséget keltett a magyarországi román szociálisták között. Az erdélyi és a bánáti román szociáldemokraták márgyűlést hívtak össze, hogy tiltakozzanak a gyulafehérvári határozat ellen. A gyűlésre a megszállott területekről is sokan eljöttek, továbbá megjelent Avramescu és Bukovinából Raevskijnak a küldötte is.

Creulescu elnök a proletáriátus diktatúráját követelte az egész világon. — A szónokok kommunista irányú beszédeket tartottak és kikelték a román imperiálisták ellen. Tiltakoztak az ellen, hogy a román hadsereg, amely állítólag azért vonult be, hogy Erdélyt felszabadítsa, elkobozta mindazon szabadságokat, melyeket a magyar népköztársaság biztosított az erdélyi románoknak. Követelik, hogy Erdély és a Bánát független köztársaság legyen és mint a svájci kantonokban, a benne élő nemzetek teljes autonómiát élvezzenek.

Wilson és a magyar kérdés

Genéi, december 31. A „Berlingske Tidende” londoni távirata Wilson angol tárgyalásai kapcsán jelenti, hogy a magyar problémát külön bizottság fogja tárgyalni, Wilson épp úgy, mint az entente több államférfi, arra törekszik, hogy a kelet-európai kérdés, melyhez a magyar is tartozik, az igazságosság szempontjából oldassék meg és jól lehet. Wilson Massarykkal szemben személyes bizalommal és rokonszenvvel viseltetik. Magyarországnak és a szomszédos államoknak jövőjére mégis elsősorban az igazságosság és a teljes béke biztosítása lesz irányadó.

Vitadélután a földreioronról. A debreceni Polgári Radikális Párt e hó 5-én, vasárnap délután 5 órakor a Bika kistermében rendezte második vitadélutánját, amelynek ez alkalommal különös aktualitása és nagy jelentősége van, miután az előadó debreceni ember: Balkányi Béla dr., a kiváló közzgazdász, az előadás tárgya pedig a mai politikai,

társadalmi és gazdasági élet egyik legnagyobb és legégetőbb problémája: a földreform. Az előadás iránt nemcsak Debrecenben, de az egész vármegyében igen nagy érdeklődés nyilatkozott meg.

Hordht tábornok panamáí

A debreceni gotterhaltás tábornok élelmiszereket csempészett Bécsbe

A nagy söprő a forradalom megtisztító söprője sok mindent elsöpört. Szennyet és bünt, rosszaságot és gonosz könnyelműséget, apró emberek nagy hibáit s a magas polcon ülők alacsony indulatait. Csak most, hogy szétoszlik körülöttük a hamis nimbusz köde, csak most látjuk alacsony emberi praktikáikat, melyvel kihasználták hatalmukat. Most tudjuk csak meg, hogy a fenséges uralkodóház aszszonyai is csak afféle „hadiaszszonyok” voltak, kik „hadisegélyt” kaptak, csak most tudjuk meg, hogy az udvartartás katonai raktárakból kapta a patyolat vásznát, a meleggyapju posztót, míg kiüm, a grániceon halálba dermedtek a katonák.

És csak most tudhatjuk meg a volt katonai nagyságokról, hogy milyen ravasz módon éltek vissza hatalmukkal; most tudjuk csak meg, hogy a rettegett hatamasságok milyen alacsony indulatokkal voltak vertek.

Jékely Lajos tábornok urlovas neve fogalom Erdélyben. A tábornok évekig lakott Nagyszzebenben a „Római császár” szállodában egy gyönyörű két szobás lakásban s ezért a beszállásolási illetéket — napi 70 fillért — fizetett, míg a szegény katonák, katonatisztek 100 koronát fizettek havonta gyengén butorozott szobákért. A tábornok ur katonai működése különben abban állott, hogy az egyenruhát inspiciorozta az utcán, lovakkal seftelgetett s aláírt, persze anélkül, hogy tudta volna, mit.

Vagy Nyegován tábornokot említsük talán, ki egy hiányzó gomkért haretérrre küldötte a katonákat?

A legjellemzőbb a nagyszzebeni katonai parancsnokság uraira az alábbi eset, melynek hitelessége kétségtelen.

A nagyszzebeni katonai parancsnokság minden hónapban hatalmas ládákat küldött fel megbízható emberekkel Bécsbe: a „Kriegsarchiv”-nak. A ládán ez a felírás volt:

Streng reservat, Kriegskarten.
Streng geheim!

Természetesen ezek a ládák minden akadály nélkül jutottak át a határon. A ládákat azonban sohse a címzett a „K. u. k. Kriegsarchiv” kapta meg, hanem magánszemélyek, kikhez a megbízható kísérők elszállították a „titkos hadi térképeket.” Persze a „hadi térképeket” a bécsi kamrákba liszt, zsír, vaj, fűszer s más élelmiszer alakjában raktározták el.

A temesvári Militárkommando volt parancsnoka, Hordht báró, aki arról lett nevezetessé Debrecenben, hogy a király látogatása alkalmával ő rendelte el a Goterhaltet azzal a megállapodással szemben, hogy a Himnuszt fogja játszani az ide kért, de visszarendelt honvédszenekar, és vezérkari főnöke Laszky ezredes ezt a kényelmes és olcsó módját találták ki annak, hogy Bécsbe élelmiszert csempésszenek. A küldemény természetesen hivatalosan, tehát a kineztár terhére ment és a kísérők is hivatalos funkciót teljesítettek.

Az élelmickek beszerzési forrását is könnyen eltalálhatja az olvasó: a katonai élelmiszeri raktár szállította ezeket a cikkeket, melyekkel el is számolt. Míg a katonai raktár métermázsa számára bocsátotta az élelmickeket a Militárkommando parancsnokának és vezérkari főnökének rendelkezésére, addig hadbavonult tartalékosok családjai az élelmzési raktárakból csak nagy nehézségek árán tudtak hébe-hóba kevés fűszerhez jutni. A katonai parancsnok és vezérkari főnöke által Bécsbe szállított élelmickek mennyisége több vaggont tesz ki.

Pozsony igazgatása a szociálisták kezében

Véres harc a rendőrök és a katonák között

Pozsonyból táviratozzák, hogy az éjszaka a katonaság és a rendőrség között véres összeütközés támadt, amelynek 1 halottja és 17 sebesültje van. A városban nagy az izgalom és a rend helyreállítása végett a szociáldemokrata párt átvette a város igazgatását.

Az összeütközés oka még vasárnap éjszaka nyulik vissza. Egy rendőrjárat az egyik éjeli muatóban távozásra szólította fel a katonákat. Ebből udlakodás támadt. A rendőrök löttek és egy Müller Sándor nevű katonát halálosan megsebesített egy golyó.

A lövések zajára mintegy 300 főnyi tömeg verődött össze a mulató körül. Fecsk Aadar hadnagy vezetésével egy csapat utaszkatona fordult a rendőrök ellen, lefegyverezték és a városházán levő laktanyájukba vitték őket, majd a városháza megostromolására készültek. Martin renmdörkapitány az ablakon át tárgyalni kezdett Fecsk hadnaggyal és éjféltután 3 órakor abban állapodtak meg vele, hogy hétfőn délelőtt folytatják a tárgyalást. Erre a tömeg eloszlott.

Hétfőn a csöeselék megtámadta a katonai raktárakat és teljesen kifosztotta azokat. Ebből összeütközés keletkezett a rendőrök és a fosztogatók között, miközben 17-en súlyosan megsebesültek.

Jankó Zoltán kormánybiztos a rend helyreállítása végett tárgyalásokat kezdett a szociáldemokrata párttal. A tárgyalások eredménye az lett, hogy a szociáldemokrata párt átvette a város feletti hatalmat. Wittich Pál pártelnök népbiztosi minőségben megbízást kapott a város vezetésére. Wittich kiáltványt bo csátott ki, melyben fegyelemre hívja fel a munkásokat és a katonákat.

A véres összeütközés ügyében a vizsgálat még folyamatban van.

Egyébként ma délután csehek mutatkoztak a város határában levő cukorgyárnál és ma éjszákára várják a csehek bevonulását.

Mackensent a franciák akarják őrizni?

Ujabb megszálló csapatok Budapesten

Budapesti tudósítónk jelenti:

Az Est jelentése szerint a ma reggel 8 órakor Budapestre érkezett francia csapatok közül mintegy 800 főből álló különítmény kivonult Főthra, ahol körülvette Károlyi László gróf kastélyát, amelyben Mackensen tábornagy lakik és őrizet alá helyezte a tábornagyot. Mackensen tiltakozott az ellen, hogy francia tisztet boesássanak be a szobájába, de a vezénylő francia tiszt bement és tudomására hozta, hogy felsőbb parancsra zárta körül a kastélyt és internálja a tábornagyot. Mackensen óvást emelt és értesítette a történetkről Károlyi Mihály miniszterelnököt, egyúttal otalmat és elégtételt is kért tőle. A miniszterelnök nyomban tanácskozára hívta meg Fesetich Sándor hadügyminisztert, Nagy Vince belügyminisztert és Böhm Vilmos hadügyi államtitkrt, hogy milyen magatartást tanúsítsanak.

A Magyarország jelenti: A miniszterel-

nökségen folyt megbeszélés tárgya a Mackensen-lyig volt, amely ma új stádiumba lépett, mert a francia parancsnokság újabb intézkedéseket kért Mackensen és társainak internálása dolgában. Az a hír, hogy Főthot, ahol Mackensent internálták, a francia katonaság megszállta volna, tévedésen alapul. Ma éjjel 4-500 főnyi francia katonaság érkezett Rákospalotára, amely Főthnak a vasuti állomása és 8 kilométernyire van tőle. Innen eredt a téves hír. Magán Főthon nincsenek francia katonák.

Egyébként ma hajnalban három vonat futott be Temesvárról Budapestre francia katonákkal. Két vonaton gyarmati lovasság (spanhik) voltak, a harmadik vonat pedig francia gyalogságot hozott. Legnagyobb részük Rákospalotán nyert elhelyezést. Az a hír, hogy Cambetta tábornok Budapestre érkezett, nem felel meg a valóságnak, mert Gambetta beteg fekszik Temesvárott. A ma érkezett francia katonaság létszáma 800 főre tehető.

A hajduböszörményi földmives népszövetség

Vagyonközösség és kommunizmus

December 29-én, vasárnap délelőtt alakult meg Hajduböszörményben a földmives népszövetség.

A vidéki földmivelő tömegek már régen szükségét érezték egy olyan szervezetnek, mely őket és érdekeiket más társadalmi osztályok érdekeivel szemben megvédi. A forradalom óta a földmivelő nép közt nagy szakadás volt. A munkások nagyon eltávolodtak a munkaadóktól, bizonyos gyűlölet fejlődött ki, holott pedig e vidéken korántsem választja el őket olyan nagy ír egymástól, mint a proletariátust, a gyárosoktól. Ez ír áthidalására alakult meg Debrecenben a Földmives Tanács, a vidéken pedig a Földmives Népszövetség.

Hajduböszörményben az egyesítés mozgalom az ottani gazdakörből indult ki. E hó 29-én, vasárnap délelőtre a kör népgyűlést hívott össze a főgimnázium tornacsarnokában. Az érdeklődés oly nagy volt, hogy a gyűlést a főgimnázium udvarán kellett megtartani. Debrecenből is kimentek Rásó Sándor dr., Csáthy Dezső dr. és Ecsedy István.

V. Szabó Lajos üdvözlő a nagyszámban megjelenteket, a gyűlést megnyitja. Rásó Sándor rövid köszönete után Ecsedy Istvánnak adja át a szót, ki a gyűlés célját, a szervekedés fontosságát meggyőző szavakban ismertette. Rámutatott arra, hogy Böszörményben nagybirtokos nincs és az osztályharc nagyobb mint akárhol. Hibáztatta, hogy bár a város 90 százaléka földmivelő munkás, mégsem tudják egymást egérteni s a helyett, hogy maguk tömörüljenek egy zászló alá, egy részük tétlenül áll, más részük a más érdekekkel bíró ipari munkások szervezetébe lép. Hosszasabban fejtegeti a földreformot. El kell törölni a nagybirtokot, oda adni a dolgozó népnek, de a kapott parcellának az illető ember tulajdonába kell menni. Tulajdonjog és szabadforgalom nélkül a mai kor embere még nem tud meblenni.

Hosszasan szól a vagyonközösségről, a kommunizmusról. Ez ma még megvalósíthatatlan ideál anyyira, hogy még a szociáldemokraták is kénytelenek ma még feladni. Népiünk félreérti a vagyonközösséget, a szomszéd nemzetek pedig rossz szemmel nézik és eltipornak érte. A vagyonközösség ellen még ma küzdeni kell.

Végül felszólítja a jelenlevőket, hogy érdekeik megvédése végett rendi és rangkülönbség nélkül, hármely politikát követnek, tömörüljenek a Földmives Népszövetségbe.

Csáthy Dezső dr. a Földmives Népszövetséget ismerteti. Kifejti célját, feladatát, gazdasági, kulturális hasznát.

Neviczky János szintén a népszövetségről beszél, mely tisztán gazdasági és nem politikai testület, így minden földmives beléphet, sőt be is kell lépni.

V. Szabó Imre erre megalakulnak mondja ki a Földmives Népszövetséget s 24 tagu szervező bizottság megválasztását. A gyűlés szép rendben szétoszlott.

A béketárgyalás előtt

Polncaré a békekonzferenciáról és a bolsevizmusról

Bern, december 31. A Daily Chronicle párisi tudósítója beszélgetést folytatott Poincaré elnökkel, aki kijelentette, hogy jó reményekkel néz a békekonzferencia elé. Az elnök azt mondta, hogy az entente már megegyezett Wilson 14 pontjára nézve, csak a tengerek szabadsága kérdésében vannak Angliának és Franciaországnak ellenvetései. Poincaré után a bolsevizmusról beszélt, amely szerinte a legyőzött országok bacillusai és éppen ezért az entente országokban nem tapasztalható.

Clemenceau a népek szövetsége ellen

Bécs, december 31. — A „Neue Freie Presse” jelenti Genfből: Clemenceau-nak a kamarában elmondott legutóbbi beszéde arra vall, hogy Franciaországnak Angliával és Olaszországgal eddig kötött és megkötendő megállapodásai fölöslegessé akarják tenni a nemzetek ligáját. A kérdéssel most már csak az etikett szempontjából foglalkoznak. Ugyanez a tendencia nyilvánul meg Pichon beszédében.

Berlin megszállása bűszöbén

Berlin, december 31. A „Nationalzeitung” szerint legközelebb eldől Németország megszállásának ügye. Az entente-csapatok bevonulása néhány nap múlva bekövetkezik. A megbeszélések során kifejezésre jutott az a kívánság, hogy Berlint amerikai csapatok szállják meg.

Német-Ausztria sorsa

Bern, december 31. Az itteni lapok értesülése szerint kétségtelen, hogy Anglia és Amerika hajlanak Franciaország azon követeléséhez, hogy Német-Ausztria ne Magyarországhoz, hanem valamely más szomszéd államhoz csatlakozzék.

Az entente oroszországi akciója

Basel, december 31. A „Morningpost” jelenti, hogy nyolc angol hadihajó elérte Revalt. A csapatok partraszállítását megkezdték. Rigát január 2-án szállják meg.

Bécs, december 31. A „Manchester Guardian” úgy tudja, hogy Wilson Londonban megbeszéléseket folytatott Kerenszkivel. A lap szerint a bolsevikiek föllensége nem Páris, hanem London. Amerika, ha az Oroszország elleni expedícióra kerül a sor, ebben feltétlenül résztvesz. A döntés ebben a kérdésben még a béketárgyalások előtt meglesz.

Közellátási ügyek

Runkiosztás a közalkalmazottaknak. A közalkalmazottak beszerzési csoportja közli: Értesítjük tagjainkat, hogy január hó 3., 4., 7., 8. és 9. napjain r u m o t fogunk osztani azon tagjaink részére, kik befizetett pénzeiket vissza nem vették, még pedig a következő sorrendben: 3-án 1-től 300 számig, 4-én 301-től 600 számig, 7-én 6001-től 900 számig, 8-án 901-től 1200 számig, 9-én 1201-től 1600

számig. Azon tagjaink, kik befizetett pénzeiket visszavették, vagy rumra eddig egyáltalán nem fizettek be, — január 8. és 9-én a csoport irodájában rumra befizetéseket eszközölhetnek, amennyiben tagsági számuk az 1600-on alól van. Ezek rumjárándóságukat január 10-én és 11-én vihetik el, 10-én 1-től 800 számig, 11-én 801-től 1600 számig. Kiosztás helye: Áron Miksa-cég Kishegyesi-ut 3. sz. raktárhelyisége, a Hatvan-utcai vasúti állomás közelében. A rumjárándóságnak megfelelő nagyságra edényről mindenki maga gondoskodik. — Akk petroleumjárándóságukat a csoportnál óhajtják beszerezni, jegyeiket január 3. és 4-én a csoport irodájában jegyeztessék be.

HIREK

— Lapunk legközelebbi száma csütörtökön, január 2-án, a rendes időben jelenik meg.

— **Újévi istentiszteletek** rendje a református templomban: a Nagytemplomban délelőtt 9 órakor prédikál Konrád Zoltán segédlelkész, délután 2 órakor Konrád Zoltán segédlelkész; a Kistemplomban délelőtt 9 órakor prédikál Szele György lelkész, délután 2 órakor Nemes István segédlelkész; a Kosuth-utcai templomban délelőtt 9 órakor prédikál Nemes István segédlelkész, délután 2 órakor László Albert segédlelkész; az Árpádtéri templomban délelőtt 9 órakor prédikál Uray Sándor lelkész, délután 2 órakor Molnár Ferenc segédlelkész; az ispotályi templomban délelőtt 9 órakor prédikál Zih Sándor lelkész, délután 2 órakor Erdélyi Sándor segédlelkész; a homokkerti imaházban délelőtt 9 órakor prédikál dr. Lencz Géza egyetemi tanár.

— **A kormány újévi üdvözlője a miniszterelnökhoz.** Budapesti tudósítónk táviratozza: A miniszterelnökségen ma Károlyi Mihály elnöklelte alatt minisztertanács volt, amely délután 4 órától este fél 9 óráig tartott. A minisztertanács után a kabinet tagjai a miniszterelnök dolgozószobájába mentek, ahol Berinkey Dénes igazságügyminiszter a kormány jókívánásait fejezte ki a miniszterelnöknek az évforduló alkalmából. Károlyi Mihály miniszterelnök megköszönte minisztertársai figyelmét, hangsúlyozta azonban, hogy a mai időkben inkább az ország részére kérjük a boldog újévi üdvözlőt és hogy valóban jobb jövőben reménykedhessünk, legyen mindnyájunk törekvése a pártszempontokon felülemelkedő nagy cél: a hazámentése.

— **Az „Arany János-Társaság” megalakulása.** Debrecen kultúrtevézőiből „Arany János-Társaság” elnevezéssel új szépirodalmi és kulturális egyesület létesült. Most, amikor a külpolitikai láthatáron a veszélyek mindjobban összetornyosulnak, oly mértékben és annál inkább szükségessé válik, hogy a magyar nemzeti érzés istápolása, ébrentartása céljából az összes szellemi erők sorompóba álltassanak. A társaság célja: az összes tudományágak, a szépirodalom és a művészetek művelőinek és kedvelőinek tömörítése a magyar nemzeti művelődés színvonalon tartására és minél szélesebb körben való terjesztésére. — A társaság a többi irodalmi és kulturális egyesületeknek nem akar riválisa lenni; mincsenek bomlasztó törekvései; kebelében kizárja a pártpolitikát. A társaságban helyet foglalnak a magyar tudományos, szépirodalmi és művészi élet számottevőbbjei. — Elnök: dr. Haendel Vilmos egyetemi tanár. Alelnök: Bakoss Tibor festőművész. Igazgató: dr. Szilágyi Imre városi zeneiskolai tanár. Jegyzők: dr. Komlóssy Imre és Vályi Nagy Géza költő-főhadnagy. Pénztáros: Némethy László szobrászművész. A társaság kidolgozott alapszabályai jóváhagyás végett a magyar belügyminiszter urhoz már fel is terjesztettek.

— **Lázadás a budapesti hadosztálybíró-ság fogházában.** Budapesti tudósítónk táviratozza: A honvédhadosztálybírósnak a Margit-körút 85. számú alatti épületében elhelyezett katonarabok ma este fellázadtak. A rabok 60—70 cellában kifeszítették az ajtókat és megtámadták az öröket, ezek azonban tüzeléssel kényszerítették a rabokat, hogy celláikba visszatérjenek. A rabok közül hatan megsebesültek, közülük négyen súlyosan.

— **A marhahús maximális árai.** Zöld József, tb. tanácsnok, a közlélemezési ügyosztály vezetője, közli: 1919. január hó 1-től kezdődőleg az első osztályú marhahús különkinti árárt 11 korona 60 fillérben, a másodosztályú marhahús különkinti árárt 10 korona 60 fillérben továbbra is fentartom. Ez az ár a december 31-iki hetivásáron az előmarhákra kialakult ár arányában állapított meg.

— **Új közigazgatási gyakornokok.** Handler Gyula kormánybiztos Fésűs László, Tar Lajos és Papp Lajos jogszigorlókat díjtalan közigazgatási gyakornokokká nevezte ki és szolgálatlétre a városi rendőrséghez osztotta be.

— **A társadalom fejlődése és a tulajdon.** Markovits Lajos dr. előadását „A társadalom fejlődése és a tulajdon” címen tartja meg folytatólagos előadását január hó 2-án, csütörtökön délután 6 órakor az iparügyi nagytermében (Simonffy-utcai bérház, II-ik emelet). Vendégeket szívesen látunk.

— **Felhívás az iparosokhoz.** A debreceni önálló iparosok szervezete e hó 5-én, vasárnap délelőtt fél 10 órakor az iparügyi nagytermében nagy iparosgyűlést tart, amelyre minden iparostársunkat azzal hívunk meg, hogy a tárgy fontosságára való tekintettel okvetlenül megjelenni szíveskedjenek. Azon iparostársaink, akik már korábban aláírási iverket aláírták, ott a gyűlésen megkapják a tagsági igazolványukat. Ismételve a legnyomatékosabban kérjük fel iparostársainkat a gyűlésen való tömeges megjelenésre. Tisztelettel a végrehajtó bizottság.

— **Öngyilkos vendéglős.** Budapesti tudósítónk táviratozza, hogy Müller Antal, az Országos Kaszinó éttermének volt bérloje, ma este 7 órakor a Kecskeméti-utca 19. számú ház első emeletén levő lakásában ölte magát és meghalt. Több levelet hagyott hátra, amelyekben azt írta, hogy régi betegsége miatt válik meg az élettől.

— **A hamis kétszázkoronások.** A tegnapi előtti számban „Hans kétszázkoronások forgalomban” című hírre vonatkozóan közöljük: Az Osztrák-Magyar Bank debreceni fiókin-tézeténél eddig semmiféle hamis kétszázkoronás bankjegyekről nem tudnak és ilyenek a bank többi intézeténél sem fordultak még elő. Az áhír valószínűleg azon körülményben leli eredetét, hogy tényleg kétféle valódi kétszázkoronás bankjegy van forgalomban és pedig egy bécsi és egy budapesti kibocsátású, melyek a külalokban némileg eltérnek egymástól.

— **Szerelmes levél és más elbeszélések.** Írta Móricz Zsigmond. Kis elzevir kiállítású, igen csinos kis kötött könyvecske, Móricz Zsigmond néhány igen bájos s kedves történetkéjével. Olvasásra is, ajándéknak is egyaránt kedves s praktikus, már rendkívül olcsó árártól fogva is. Csinos kötésben 11 korona. — Hegedűs és Sándor r.-t. könyvesboltjában kapható. Piac-utca 34.

— **A függetlenségi és köztársasági egyesült pártok intéző bizottsága és elnöki tanácsa** újév első napján délután 6 órától a Köztársaság-szálló (volt Angol királynő) utcai éttermében ülést tart. Tárgy: Szervezeti szabályzat, tisztújítás előkészítése. Az összes tagok pontos megjelenését kéri az elnökség.

— **Pesti Hegedűs** a címe E m ö d T a m á s kiváló poéta gyönyörű új verses kötetének. Ára 8 korona 80 fillér. Hegedűs és Sándor r.-t. könyvosztályában kapható.

— **A debreceni tüzoltók új főparancsnoka.** A debreceni mentő- és tüzoltó-egyesület vasárnap tartotta meg tisztújító közgyűlését, amelyen a következőképen alakították meg a tisztviselői kart: Főparancsnok Kovács Lajos tanár, a tüzoltóságnak régi, önzetlenül működő, nagy szakértelemmel bíró tagja; helyettese Darvas Béla, aki szintén régi, lelkes harcosa és sok komoly esetben kitűnt tagja a testületnek. Alparancsnok Hollós Árpád és Virág István, orvos Szász Adolf dr., mérnök Székely Jenő, laktanyaparancsnok és gyakorlómeister Gánowszky Lajos százados.

— **Tiltott visszatérésért 30 napi elzárás.** Néhány évvel ezelőtt a debreceni rendőrség kitiltotta a város területéről Lukács Juliannát, aki foglalkozás nélkül csavargott a városban és részint könyöradományokból, részint apróbb szélhámoságokból élt. — A csavagó asszony a kitiltás ellenére is gyakran visszatért Debrecenbe és a múlt év folyamán e miatt nem kevesebb, mint 150 napig ült a rendőrségi fogdában. Tegnapi az egyik rendőrszem újból Debrecenben találta, bekísérte és a rendőrbíró tiltott visszatérés miatt 30 napi elzárásra ítélte.

— **Hölgyek naptára 1919-re,** ára 19 korona 80 fillér. Rendkívül érdekes és dus tartalommal, finom selyem moiré-kötésben, ajándéknak is rendkívül celszerű. Kapható: Hegedűs és Sándor irod. és nyomdai r.-t. könyvkereskedésében, Piac-utca 34.

— **Alföldy Károly tánciskolájában** az új tanfolyam 1919. január hó 2-án kezdődik. Beiratkozások Péterfia-u 2. sz.

SZÍNHÁZ

MŰSOR:

Csokonai-színház

SZERDA: Délután: **Tündérlaki lányok**, viglájék. — Este: **Tiszt urak a zárdában**, operett. Bérlet: színel.

CSÜTÖRTÖK: **Tiszt urak a zárdában**, operett. C) bérlet.

PÉNTEK: **Sámson**, színmű. B) bérlet.

SZOMBAT: Délután: **A köztív ember fia**. Első rész. — Este: **Három a kislány**, operett. B) bérlet.

VASÁRNAP: Délután: **Vandergold kisasszony**, operett. Este: **Aranyember**, dráma.

Vigszínház

SZERDA: Délután: **Vandergold kisasszony**, operett. — Este: **Jogot a nőknek!** viglájék. CSÜTÖRTÖK: **Csodagyermek**, piros színlapos bohózat.

PÉNTEK: **Három a kislány**, operett.

SZOMBAT: Délután: **Kóristalány**, operett. Este: **Csókpirulák**, piros színlapos bohózat.

VASÁRNAP: Délután: **Az ezred apja**, viglájék. Este: **Kóristalány**, operett.

— **A színházi iroda hírei.** Újévi előadások. A Csokonai-színházban ma délután fél négy órai kezdettel a Tündérlaki lányok, viglájék, este Tiszt urak a zárdában, operett. — a Vigszínházban délután a Vandergold kisasszony, operett, este a Csodagyermek, piros színlapos kacagtató bohózat kerül színre. — **Tiszt urak a zárdában** kerül színre holnap, csütörtökön C) bérletben a Csokonai-színházban. — Holnap a Vigszínházban a Csodagyermek piros színlapos bohózat kerül színre. — Honthy Hanna és Szánthó Gáspár felléptével kerül színre pénteken a Vigszínházban a Három a kislány operett.

— **Herczeg Ferenc** „Ezredes” című viglájéka ma az Apollóban. Előadások 3. fél 6 és 8 órakor.

— **Legújabb Nordisk-műsor ma az Urániában.** Előadások 3-kor, fél 6-kor és 8 órakor.

— **Detektív-sláger ma az Arany Bika-moziban.** Előadások 3-kor, fél 6-kor és 8 órakor.

Boldog újévet

kíván igen t. rendelőknek, ismerőseinek, jóbarátainak
Máthéi Fános,
vizvezetési, csatornázási
zállalkozó Darabos-u. 54.
Telefonszám 321.

Boldog újévet kíván

mélyen tisztelt vendégeinek és barátainak
Diósi Árpád,
Arany Bika kávéház főpincére.

Boldog újévet

kíván mélyen t. megrende-
lőknek
Burg Izso,
fényképész, Sz. Anna u. 5.

Hus árlejtési hirdetemény.

Magyar népközlársasági 2 huszázrezred közétkezési bizottsága **husszállításra** árlejtést hirdet. Pályázati feltételek betekintethetők a volt 16-os huszárlaklanya élmező tiszti irodájában. Ahova is zárt ajánlatok 1919 január 4-ig benyújtandók.

!! UJ VÁLLALAT !!

A n. é. közönség becses tudomására hozom, hogy önálló

**gőzmosó, vegytisztító és kelme-
festő vállalatot létesítettem,** melyet „MUNGARIA” címen vezetek. Főtürekvésem megrendelőim megbízásait szép és olcsó munkával, mindenekfelett pedig gyorsan kielégíteni. Gyászruhák, vagy sürgős munkák soron kívül készülnek. A n. é. közönség szives pártfogását kérem.

LIBÁNDI ANDRÁS, Péterfia-u 4. sz.
Telefon 399. szám.

Ez uton t. megrendelőimnek és ismerőseimnek boldog újévet kívánok.

Fontos minden magántisztviselő és kereskedelmi alkalmazottnak a

Kereskedelmi alkalmazottak és magántisztviselők felmondása és végkielégítése

valamint egyéb szolgálati viszonyaik szabályozó 4941/1918. M. E. számú rendelet ismertetése. Irta: György Ernő, az OMKE titkára. Ára 2 korona.

Rendület a magánalkalmazottokról.

Ismerteti Dr. Kuthi Sándor ügyvéd. Ára 1 korona, 10% felár.

Kapható:

HEGEDÜS és SÁNDOR
irodalmi és nyomdai részv.-társ.-nál
PIAC-UTCA 34. SZÁM.

Lapkihordó

szszonyokat jó fizetéssel felvessz a kiadóbivatal. :: ::

Vidékieknek

személyi, hatósági, üzleti vagy magánügyeit lefelölőssel intézi alábbi vállalat. Levelezés magyarul, tótul, németül. Kilencven fillért ajánlott válasz adatik.

„Manéto” intézet, Budapest, Andrassy-ut 38. II. 4. sz. Telefon 153-73

MEGJELENT A PESTI HIRLAP 344 OLDALAS JUBILARIS NAPTÁRA MINDENKINGYEN KAPJA MEGAKI 1/4 ÉVRE EGYSZERRE VAGY HAVONKINT EGYFOLY TÁBANKELŐFIZET

Akinek törött aranya, ezüstje, ékszere, vagy zálogégy van eladó, hívja meg Krámer, Arany Bika, békáz 8.

Használt
jókarban levő szőnyegeket veszek. Telefon hívásra megtekintésre elmegyek. Telefon 6-85.

Gummi-bélyegzőt

pecsénymórt és mindenféle véseti fémbe készít
PAULÓ vésnök
Batthyányi-utca 23. szám
Gummi-bélyegzőt 24 óra alatt készítek.

Oroszországi hadifoglyokat felkeres

és részükre levél és pénzküldeményeket továbbít, öccse felkeresésére és hazahozatalára Oroszországba utazó tartalékos tiszt, volt hadifogoly, aki a jelenlegi orosz kormány tagjaival személyes jó ismeretségben van. Értekezhetni lehet a Royal szállodában, 17. számú szoba 11-2-ig.

Polgártársak!

A lázas szervezkedés és tömörülés korát éljük! A magyar társadalom szervezetelessége okozta azt, hogy nagy többségünk dacára háttérbe szorultunk. A háború gyilkos furijája a mi sorainkat pusztította legjobban. A szenvedések, nélkülözések és nyomorok szintén mi voltunk legszánalmasabb alakjai. A teljes romlás, a megfogyott Amerikába való kivándorlást tényleg nem kerüljük el, ha sürgősen nem egyesülünk, nem szervezedünk!

Alulírottak ezért határozták el a „Hangya” Fogyasztási Szövetkezet megalapítását. Az alapítókat 200 000 koronában állapították meg. Minden polgár vegyen részt a már szép sikerrel megindult jegyzésben! A jegyzések január 15-én zárulnak. Egy üzlet rész ára 40 korona és 1 korona alapítási költség, mely esetleg 4 koronás havi részletben is törleszthető, 9 korona (8 kor. 2 havi részlet, 1 kor. alapítási költség) mindjárt az aláíráskor fizetendő.

Jegyezzünk minél több (10, 20, 50) üzlet rész, hogy szövetkezetünk annál erőteljesebb és áldásosabb munkát fejthessen ki!

Jegyzések a következő helyeken eszközölhetők: délelőtt 9-től 1 óráig az Alföldi Takarékpénztárnál, Balassa Károly kereskedő üzletében (Piac-utca 30), a „Népszövetségi Hitelszövetkezet”-ben (Batthyányi-u. 6.) és délután 5-től 7-ig a „Népszövetségi Otthon”-ban (Piac-u. 68.)

Az alapítók fenntartják a jogot arra, hogy az első igazgatóságot maguk nevezzék ki. Debreczen, 1918. december hó 16.

Aberle Rajmund, főmérnök.	Kresznerics Gy. Ferenc, a Népszövetség szerv. igazgatója.	Reitz János, állategészségügyi felügyelő.
Adamecsik Sándor, dohánygyári ügyelő.	Lengyel János, géplakatos.	Részler Ervin, járásbíró.
Aranvi Árpád, gyógyszerész.	Leskó István, szerelő.	Dr. Ruzska István, ügyvéd.
Dr. Bacsinzky Odón, bíró.	Dr. Lindenberger János, preposi-kanonok, plébános.	Siposs Gyula, posta-felügyelő.
Balassa Károly, kereskedő.	Majgráb Gyula, tisztviselő.	Stepper Károly, főmérnök.
Balázs Odón, gyógyszerész.	Majros Ignác, tanító.	Sümeghy József, tanár.
Beregi Nagy Sándor, ügyvéd.	Mátray Imre, tisztviselő.	Sümeghy Pál, dohánygyári szertartósnök.
Dr. Bernolák Nándor, egy. tan.	Mellau Márton, igazgató.	Szeiwert Ede, pénzügyi titkár.
Csernus Mihály, a Népszöv. Otthon igazgatója.	Mészáros Pál, gépész.	Szekér Ernő, pénzügyi titkár.
Cziffer Nándor, főtisztviselő.	Mihálovits Jenő, gyógyszerész.	Szentkirályi Tivadar, iparkamarai elnök.
Gaál Károly, irodatiszt.	Molnár Kálmán, igazgató.	Szekely Aladár, gyógyszerész.
Grassely Norbert, pénzügyi főtanácsos, főfelügyelő.	Molnár Pál, géplakatos.	Szoboszlay Sándor, táblabíró.
Husz Lajos, tanár.	Müller Gotthardt, cipész.	Varga István, cipész.
Kleinfeller Emil, címfestő.	Nógrádi Pál, kovács.	Váradi Szabó János, földbirtokos.
Kovács Károly, kerekedő.	Dr. Olchváry László, ügyvéd.	Wacha Róbert, kelmefestő.
Kocsisovszky László, géplakatos.	Pápay János, ny. tanító.	Dr. Zalai János, tanár.
	Pintér László, főmérnök.	
	Piribauer Ferenc, tanító.	

Apró hirdetések.

Aranyat-ezüstöt, briliántokat, bármilyen szülő zálogleveleket (zálogcédlakú) és egyéb tárgyakat a legmagasabb árra veszek. — Meghívásra házakhoz is elmegyek, Steiner Mihály Széchenyi-u. 19 szám.

Tüzifa

tölgyhasáb őszi vágású, azonnali szállításra, vaggon telekben is kapható 00
Pollák Zsigmond rt.-nál,
DEBRECZEN.

Eladó
előnyös feltételek mellett a Sámsoni-ut mentén Geréby telepen, a várműz mellett, Kondor-utca 3. sz. ház, mely magában foglal 2 szoba, 2 konyha, kamra, pince és egyéb mellőhelyiségekkel ellátott lakást, fő- és tehénistállót, sertés és aprómarha ólakat, górért stb. Az egész telek drót kőrésszel van körülkerítve, 2 hold szőlő, veteményes és gyümölcsös kerttel ellátva. Értekezhetni a Debreceni Gazdák Bankja rt.-nál, Kossuth-u. 17.

Jókarban levő VILLAMOS MOTOR

eladó
dr. Mougner ügyvéd-nél Piac-u. 32. I. em.

Eladó
Varga-kert, Keleti-sor 7. sz. alatt, a Salétromos kaszárnya mellett lévő körülkerített 1 hold telek, amelyen 50 méter hosszú, 10 méter széles, nagy kemény fadarakból épített pajta van. Értekezhetni Debreceni Gazdák Bankja r.-t.-nál.